

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Шаблони об'єктно-орієнтованого програмування»

рівень вищої освіти	перший (бакалаврський) рівень
галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
спеціальність (предметна спеціальність)	014.04 Середня освіта (Математика)
освітня програма	Математика та інформатика
вид дисципліни	вибіркова
факультет	факультет математики і інформатики

Розробники програми:

Світлана Ігнатович, доктор фізико-математичних наук, доцент, професор кафедри прикладної математики, s.ignatovich@karazin.ua

Олена Перепелиця, старший викладач кафедри вищої математики та інформатики

Викладач дисципліни: Перепелиця Олена Миколаївна, старший викладач закладу вищої освіти кафедри вищої математики та інформатики факультету математики і інформатики, olena.perepelitsa@karazin.ua

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни «Шаблони в об'єктно-орієнтованому програмуванні» є формування теоретичних знань та практичних навичок з розуміння та застосування основ шаблонного проектування, ознайомлення з основами узагальненого програмування.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни «Шаблони в об'єктно-орієнтованому програмуванні» є навчити студентів оперувати теоретичними аспектами технологій шаблонного проектування; володіти практичними вміннями і навичками розробки додатків з використанням патернів на C++; створювати шаблони функцій і класів та застосовувати їх.

1.3. Кількість кредитів: 4.

1.4. Загальна кількість годин: 120 год.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Об'єктно-орієнтоване програмування. (4)

Тема 1. Основні терміни об'єктного програмування.

Зміст: Об'єкти, класи. Ієрархії класів. Наріжні камені ООП – абстракція, інкапсуляція, спадкування, поліморфізм, зв'язки між об'єктами.

Розділ 2. Принципи проектування. (19)

Тема 1. Вступ до патернів.

Зміст: поняття патернів. Історія патернів. Користь патернів. Критика патернів. Класифікація патернів.

Тема 2. Принципи проектування.

Зміст: Якості хорошої архітектури. Повторне використання програмної архітектури та коду. Базові принципи проектування. Інкапсуляція на рівні класу, інкапсуляція на рівні методу. Програмування на рівні інтерфейсу.

Тема 3. Принципи SOLID.

Зміст: Принцип єдиного обов'язку (Single Responsibility Principle). Принцип відкритості/закритості (Open/Closed Principle). Принцип підстановки Лісков (Liskov Substitution Principle). Принцип поділу інтерфейсу (Interface Segregation Principle). Принцип інверсії залежностей (Dependency Inversion Principle).

Розділ 3. Каталог патернів. Породжувальні патерни проектування. (23)

Тема 1. Породжувальні патерни проектування. Фабричний метод (Factory Method).

Зміст: Проблема. Рішення. Структура. Псевдокод. Застосування. Кроки реалізації. Переваги та недоліки. Відносини з іншими патернами.

Тема 2. Породжувальні патерни проектування. Абстрактна фабрика (Abstract Factory). Будівельник (Builder).

Зміст: Проблема. Рішення. Структура. Псевдокод. Застосування. Кроки реалізації. Переваги та недоліки. Відносини з іншими патернами.

Тема 3. Породжувальні патерни проектування. Прототип (Prototype). Одинак (Singleton).

Зміст: Проблема. Рішення. Структура. Псевдокод. Застосування. Кроки реалізації. Переваги та недоліки. Відносини з іншими патернами.

Розділ 4. Каталог патернів. Структурні патерни проектування. (28)

Тема 1. Структурні патерни проектування. Адаптер (Wrapper, Обгортка, Adapter). Міст (Bridge).

Зміст: Проблема. Рішення. Структура. Псевдокод. Застосування. Кроки реалізації. Переваги та недоліки. Відносини з іншими патернами.

Тема 2. Структурні патерни проектування. Компонувальник (Дерево, Composite). Декоратор (Wrapper, Обгортка, Decorator).

Зміст: Проблема. Рішення. Структура. Псевдокод. Застосування. Кроки реалізації. Переваги та недоліки. Відносини з іншими патернами.

Тема 3. Структурні патерни проектування. Фасад (Facade). Легковаговик (Пристосованець, Кеш, Flyweight).

Зміст: Проблема. Рішення. Структура. Псевдокод. Застосування. Кроки реалізації. Переваги та недоліки. Відносини з іншими патернами.

Тема 4. Структурні патерни проектування. Замісник (Proxy).

Зміст: Проблема. Рішення. Структура. Псевдокод. Застосування. Кроки реалізації. Переваги та недоліки. Відносини з іншими патернами.

Розділ 5. Каталог патернів. Поведінкові патерни проектування. (12)

Тема 1. Поведінкові патерни проектування. Ланцюжок обов'язків (Ланцюг відповідальностей, CoR, Chain of Command, Chain of Responsibility).

Зміст: Проблема. Рішення. Структура. Псевдокод. Застосування. Кроки реалізації. Переваги та недоліки. Відносини з іншими патернами.

Тема 2. Поведінкові патерни проектування. Команда (Дія, Транзакція, Action, Command). Ітератор (Iterator).

Зміст: Проблема. Рішення. Структура. Псевдокод. Застосування. Кроки реалізації. Переваги та недоліки. Відносини з іншими патернами.

Тема 3. Поведінкові патерни проектування. Посередник (Intermediary, Controller, Mediator). Знімок (Memento).

Зміст: Проблема. Рішення. Структура. Псевдокод. Застосування. Кроки реалізації. Переваги та недоліки. Відносини з іншими патернами.

Тема 4. Поведінкові патерни проектування. Спостерігач (Видавець-Підписник, Слухач, Observer). Стан (State).

Зміст: Проблема. Рішення. Структура. Псевдокод. Застосування. Кроки реалізації. Переваги та недоліки. Відносини з іншими патернами.

Тема 5. Поведінкові патерни проектування. Стратегія (Strategy). Шаблонний метод (Template Method).

Зміст: Проблема. Рішення. Структура. Псевдокод. Застосування. Кроки реалізації. Переваги та недоліки. Відносини з іншими патернами.

Тема 6. Поведінкові патерни проектування. Відвідувач (Visitor).

Зміст: Проблема. Рішення. Структура. Псевдокод. Застосування. Кроки реалізації. Переваги та недоліки. Відносини з іншими патернами.

3. Методи навчання

Різні групи методів: 1) методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності (розповідь-пояснення, бесіда, лекція, ілюстрація, демонстрація, вправи, індукція, дедукція), 2) методи контролю/самоконтролю, корекції/самокорекції за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності (виконання самостійних завдань, виконання групових завдань), 4) інтегровані методи (комплексне поєднання кількох методів).

4. Методи контролю

Контроль за відвідуванням занять, усне опитування під час лекцій та практичних занять, перевірка домашніх завдань, курсової роботи, заключний семестровий контроль у формі екзамену.

5. Схема нарахування балів

		Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання															Індивідуальне завдання	Разом	Екзамен	Сума
Розділ 1	Розділ 2			Розділ 3			Розділ 4				Розділ 5									
T1	T1	T2	T3	T1	T2	T3	T1	T2	T3	T4	T1	T2	T3	T4	T5	T6				
1	1	3	3	2	3	3	3	3	2	3	3	3	3	3	3	3	15	60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Для допуску до складання підсумкового контролю (екзамен) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 10 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, індивідуального завдання.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка	
	для чотирирівневої шкали оцінювання	для дворівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
1-49	незадовільно	не зараховано

6. Рекомендована література

Основна література

1. Олександр Швець. Занурення в патерни проектування. © Олександр Швець, Refactoring.Guru – 2022.
2. Еріх Гамма, Річард Хелм, Ральф Джонсон, Джон Вліссідес. Design Patterns: Elements of Reusable Object-Oriented Software – 1995.
3. Robert C. Martin: Agile Software Development, Principles, Patterns, and Practices. 2021
4. Bjarne Stroustrup (The Creator of C++) The C++ Programming Language C++11, 4th Edition. 2016

Допоміжна література

1. Глинський Я. М., Анохін В. Є., Ряжська В. А. C++ і C++ Builder. Навчальний посібник. Львів – 2006.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. <https://codeguida.com/>
2. <https://refactoring.guru/>
3. <https://www.bestprog.net/uk/>
4. <https://github.com/septimomend/DesignPatterns-empl#articles>